

РЕШЕНИЕ

№ 1520

гр. София, 11.03.2014 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 26 състав,
в публично заседание на 12.02.2014 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Мирослава Керимова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **7010** по описа за **2013** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следв. от АПК.

Образувано е по жалба на И. П. К. срещу заповед № РЛ- 073/30.05.2013г на областен управител на област С., с която се отказва да се уважи искането на същата за доплащане на обезщетение по реда на чл. 2 ал. 1 т.6 във вр. с чл. 6 от ЗПГРРЛ. Жалбата е подадена от адв. К. като пълномощник на К., който заявява, че не му е известен целия текст на заповедта, но оспорва същия, тъй като видно от диспозитива, същият засяга правата и интересите на доверителката му.

В хода на съдебното производство настъпи смъртта на жалбоподателката И. П. К. от [населено място] – 20.11.2013г, поради което по искане на дъщеря ѝ Ф. Д. К. производството продължи, като последната встъпи в правата на майка си като неин наследник при наследимо право на участие в процеса.

Първоначално предявената жалба срещу заповедта на областния управител се поддържа от наследника Ф. К. чрез адв. К., който заявява, че в действителност към момента на предявяване на претенцията на неговата доверителка, срокът по пар. 7 от ЗИД на ЗПГРРЛ - 11.03.2011г, е бил изтекъл, тъй като не оспорва, че искането е входирано при ответника на 30.09.2011г, но твърди, че в случая следва да се постави въпроса за ефекта на публикуването в Държавен вестник. Според адв. К., публикуването в ДВ-к не следва да се приема като фикция, а като презумпция за знание, при това заявява, че тази презумпция е с териториален обхват и е оборима. В

случая ответникът не оспорвал , а и от събраните по делото доказателства се установявало, че жалбоподателката И. К. е живяла на територията на Р. от 2005г и до момента на смъртта си през 2013г. Като постоянно живееща на територията на тази държава и извън териториалния обхват на РБългария, за нея не била налице възможност да се осведоми за срока по посочения параграф, оповестен чрез обнародване в ДВ- к, като заявлението било подадено и претенцията била предявена веднага след узнаване за предвидената възможност. Прави се искане да се отмени оспорваната заповед, като преписката се върне за произнасяне от страна на ответника по спора по същество.

Ответникът, областен управител на област С. чрез юрк. К. оспорва жалбата. Заявява, че съгласно Конституцията на РБългария законите се довеждат до знанието на лицата чрез обнародването им в Държавен вестник, като същите влизат в сила 3 дни след това обнародване. Заявява, че жалбоподателката не е охранила интересите си, като е пропуснала определения в закона срок за подаване на заявление, което не можело да се вмени във вина на административния орган. Претендира, че заповедта , която се оспорва е постановена от компетентен орган в кърга на неговите правомощия, във валидна писмена форма , при спазване на законоворегламентираната процедура и правилно приложение на материалния закон.

АССГ в настоящия съдебен състав, при извършена служебна проверка за допустимост на жалбата приема същата за допустима, като подадена в срок, от активно процесуално легитимирана страна, срещу акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност пред настоящия съд и съдебен състав. Предмет на контрол за законсъобразност пред АССГ е заповед № РЛ – 073/30.05.2013г на областен управител на област С., с която се отказва уважаване на искането на И. К. за заплащане на обезщетение по реда на чл. 2 ал.1 т.6 във вр. с чл. 6 от ЗПГРРЛ. Според мотивите на заповедта, искането е подадено извън преклузивния срок – 11.03.2011г, а именно на 30.09.2011г. Решението е подписано от областен управител на област С. на основание чл. 32 ал.1 от ЗА, чл. 5 ал.4 от ЗПГРРЛ и искане на И. К. от 30.09.2011г до областен управител на област С.. Страните не спорят, че се касае за искане за обезщетение по ЗПГРРЛ, като съгласно разпоредбата на чл. 5 ал.4 от същият закон /на основание на която е издадена заповедта/, отказът на областния управител да удовлетвори искането за обезщетение по този закон подлежи на обжалване по реда на АПК. Оспорваната заповед има характер на индивидуален административен акт, с който се засягат правата и интересите на заявителя по преписката, съответно неговите наследници, встъпили в производството. На л. 10 по делото е представено копие от обратна разписка, видно от която жалбата като подадена на 21.06.2013г се явява подадена в срок, от активно процесуално легитимирана страна.

Въз основа на представените по преписката доказателства, съдът установява следното:

Фактите не се спорят от страните по спора:

И двете страни не спорят, че съгласно Удостоверение № 19908/15.20.1992г на Министерство на вътрешните работи, Дирекция „Информация и архив” , И. П. К. като

член на семейството на Д. А. К. е била изселена с административен акт по политически причини за времето от 14.10.1949г до 23.12.1955г от [населено място] в [населено място], Т.. Съгласно приложеното към административната преписка Определение № 482/26.10.1993г на данъчна служба С. и попълнената от лицето Декларация по чл. 3 ал.3 от Наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ, на И. П. К. е изплащано обезщетение в размер на 25 000лв неденоминирани лева по досегашния ред на закона. С пар. 7 от ЗИД на ЗПГРРЛ /обн ДВ бр. 26 от 2008г/ е дадено право на лицата, които са получили обезщетение съгласно пар. 1 т.2 от ДР на Наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ да подадат заявления за доплащане на обезщетение в 3 годишен срок от влизане в сила на ЗИД на ЗПГРРЛ, като съгласно чл. 2 т.5 от Наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ крайният срок за подаване на тези заявления е 11.03.2011г.

Заявлението на И. К. е подадено при областен управител на област С. на 30.09.2011г, като органът с оспорваната заповед приема, че същото е подадено извън преклузивния срок, посочен в наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ, като в мотивите на оспорвания акт е приел, че лицето няма право на доплащане на разликата на обезщетението до пълния му размер съгласно пар. 3 от ЗИД на ЗПГРРЛ и чл. 1 ал.1 т.4 във вр. с чл. 6 ал.3 от Наредбата за прилагане на чл. 4 от ЗПГРРЛ. Според ответника, този срок е императивно определен със закона и пропускането му води до погасяване на правото на обезщетение. Ответникът приема, че след изтичането му, административният орган няма право да се произнесе по същество на подаденото искане и да издаде искания индивидуален административен акт.

Също така страните не спорят, че за периода от 2005г до момента на смъртта ѝ жалбоподателката е живяла на територията на Р., като в съдебно заседание на 12.02.2014г съдът е чел определение за признаване на този факт за безспорен между страните.

Спорът, който се поставя между страните, касае законовите сроковете за упражняване на субективните права на лицата, както и спорът за знанието на закона като оборима или необорима презумпция.

Според съда, на първо място следва да се постави въпроса за компетентността на областния управител да откаже да уважи искането при условие, че същият орган приема, че искането е недопустимо като подадено извън предвидения в закона срок. Според АССГ в настоящия съдебен състав оспорваната заповед е незаконосъобразен акт като постановен при допуснати съществени процесуални нарушения, свързани на първо място с разминаване между мотивите и диспозитива на оспорвания акт. В мотивите на административния акт органът е приел, че заявителят е пропуснал срока за подаване на заявлението, поради което и органът нямал правомощие да разгледа искането по същество, като в същия акт с диспозитив искането е оставено без уважение. Правомощие на органа, когато искането е недопустимо, е да остави същото без разглеждане и да прекрати производството като образувано по недопустимо искане, а не да оставя същото без уважение, който диспозитив предполага произнасяне по съществото на спора и неоснователност на претенцията.

Дори обаче да се приеме, че това нарушение е строго формално и не е основание за отмяна на обжалвания акт, тъй като волята на органа е да остави искането без разглеждане като недопустимо, по отношение на изложените съображения, касаещи пропускането на срока за подаване на заявлението, съдът приема следното:

Предвид направеното възражение от адв. К., съдът приема, че следва да постави на обсъждане въпроса за знанието на закона. Нормите, изложени погоре, чрез които се дава срок за подаване на заявление като се въвежда субективно право на лицата, което следва да се упражни в определен от закона срок, се въвеждат със ЗИД на ЗПГРРЛ, който е обнародван в ДВ-к и този факт не се спори от страните. Съгласно Конституцията на Р България, законите на Р България се обсъждат и приемат от НС, като се обнародват в ДВ-к. След влизането им в сила, те имат действие на територията на Р България спрямо адресатите на закона. Първото възражение, което се прави от адв. К. е в това, че законът има действие на територията на Р България. По принцип важи необоримата презумпция за знанието на законите след обнародването им в ДВ-к, изтичането на законовия срок и влизането им в сила. В случая обаче адв. К. обръща внимание на това, че доверителката му е субект на законово предоставената възможност, български гражданин, който има право на допълнително обезщетение съгласно приетото изменение, но по отношение на който не следва да се приема необоримата презумпция за знание на законите, действащи на територията на Р България, тъй като същата живее на територията на Р., където не може да се простира териториалното действие на посочената необорима презумпция. Твърди, че спрямо такова лице – български гражданин, живеещ на територията на друга държава, което обаче има право по закон с териториално действие на територията на Р България, същата презумпция за познаването на закона следва да бъде оборима. В тази насока претендира да е оборена същата презумпция по отношение на И. К., която не е научила в срок до 11.03.2011г за предоставеното ѝ право на допълнително обезщетение по ЗПГРРЛ, тъй като по това време е живяла на територията на друга държава. Същата е упражнила правото си на искане за допълнително обезщетение, предоставено с обнародвания закон, след изтичане на срока, предоставен по закона, тъй като е научила за приемането на този закон едва след изтичане на срока, предоставен с него за упражняване на правото на допълнително обезщетение.

Доколкото със ЗИД на ЗПГРРЛ се определя срок за упражняване на право, който срок е пропуснат от заявителката, с жалбата пред съда по своеобразен начин се прави и искане за възстановяване на този срок. Същият срок е преклузивен и с изтичането му се прекратява правото на лицето да иска обезщетение, съответно правомощието на областния управител като компетентен орган да разгледа по същество искането. Компетентен да се произнесе по това искане обаче е самият орган, пред който производството е прекратено, като актът, с който се произнася по искането подлежи на обжалване пред съда по реда на АПК.

Предвид гореизложеното, АССГ в настоящия съдебен състав приема, че оспорваната заповед на областен управител на област С. следва да бъде отменена като постановена при допуснати съществени процесуални нарушения, сред които на първо място противоречие между мотиви и диспозитив. В мотивите на административния

акт заявлението се приема за недопустимо като подадено извън предвидените в закона срокове, а с диспозитив същото заявление не се уважава, който диспозитив засяга основателността на претенцията. На следващо място, съдът приема, че преписката следва да се върне на органа – областен управител на област С., тъй като в жалбата до съда срещу така постановения акт се правят искания за възстановяване на пропуснат законов срок, като се твърди и че по отношение на принципа за знанието на законите на територията на РБългария в конкретната хипотеза следва да се разсъждава на плоскостта на оборимата презумпция, тъй като законът няма действие по отношение на територията на Р., като живеенето на К. на тази територия по време на действието на срока, определен нормативно с обнародваното изменение в ДВ-к, според адв. К. се явява основание да се приеме, че презумпцията е оборена и е разколебана презумптивната ѝ сила за познаването на законите, а оттам се явява и основателна причина за възстановяване на срока за подаване на заявлението.

Воден от горното и на основание чл . 172 ал.2 от АПК АССГ в настоящия съдебен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на И. П. К. чрез наследника й Ф. К. заповед № РЛ-073/30.05.2013г на областен управител на област С., с която се отказва да се уважи искането на същата за доплащане на обезщетение по реда на чл. 2 ал. 1 т.6 във вр. с чл. 6 от ЗПГРРЛ.

ВРЪЩА ПРЕПИСКАТА НА областен управител на област С. за ново произнасяне при съобразяване на мотивите на съдебния акт.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС на РБългария в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

Препис от решението да се изпрати на страните по делото.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: